

**วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร**
INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY CULTURE AFFECTING
LEARNING ORGANIZATION IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER
THE JURISDICTION OF SAMUT SAKORN PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

**ณัฐพงศ์ ชนะสุข / NATTAPONG CHANASUK¹
ธีรวิทย์ ธาดาทันติโชค / THEERAWOOT THADATONTICHOK²
นภาพรณี ยอดสิน / NAPAPORN YODSIN³**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 302 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² อาจารย์ ดร. , อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ อาจารย์ ดร. , อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

3. วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการปลูกจิตสำนึกด้านการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้านความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านความตระหนัก ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 63.60 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร องค์กรแห่งการเรียนรู้ การประเมินศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to study: 1) the level of information and communication technology culture (ICT) in basic educational institutions; 2) the level of learning organization being in basic educational institutions; and 3) information and communication technology culture affecting learning organizations being. The research sample were 302 respondents, consisting of administrators and teachers working in educational institutions under the Jurisdiction of Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office, derived by proportional stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, stepwise multiple regression analysis and content analysis.

The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the level of ICT culture of the basic educational institutions was at a high level.
2. Overall and in specific aspects, the level of learning organization being of the basic educational institutions was at a high level.
3. The ICT culture in the aspects of conscious cultivation, e-participation, ICT availability and awareness predicted the level of learning organization being of the basic educational institutions at the percentage of 63.60 with statistically significance at .05.

Keywords: ICT culture, learning organization, primary educational

บทนำ

ความรู้เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีสมรรถนะ มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และประเทศให้เจริญก้าวหน้า การเรียนรู้จึงเป็นภาระหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในองค์กร ที่ควรมีจิตสำนึกและมีความเข้าใจในการพัฒนาตนเอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กร องค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) จึงเป็นองค์กรที่มีการพัฒนาโดยเริ่มที่คนในองค์กรมุ่งให้บุคลากรในองค์กรได้ร่วมเรียนรู้ ร่วมกันแสวงหาภูมิปัญญาขององค์กร เพื่อนำมาร่วมกันทำให้เกิดเป็นกิจกรรมคุณค่าแห่งองค์กรนั้น สามารถเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะที่จะก่อเกิดความก้าวหน้าในการดำเนินกิจการไปสู่เป้าหมายร่วมขององค์กร Senge (2000) ได้ขยายความองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ชัดเจนขึ้นว่าเป็นองค์กรที่สมาชิกได้ใช้ศักยภาพสำหรับการสร้างผลงานที่ตนต้องการอย่างต่อเนื่อง สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี และสามารถแลกเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ในมวลสมาชิกขององค์กร โดยองค์กรแห่งการเรียนรู้จะมีคุณลักษณะที่สำคัญห้าประการ ดังนี้ คือ 1) มีความรอบรู้เฉพาะด้าน มีทักษะความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน มีความเป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้ใฝ่รู้มีการวิเคราะห์และตัดสินใจด้วยข้อมูลและข้อเท็จจริง รวมทั้งมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน 2) มีรูปแบบวิธีการคิด มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีปฏิภาณไหวพริบมีวิธีทำงานที่ชัดเจน เข้าใจบทบาทหน้าที่และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ร่วมมือร่วมใจประสานผลประโยชน์ และเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น 3) มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ร่วมกำหนดพันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ขององค์กร และสามารถปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน 4) มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีการเสวนาอภิปรายร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ และสามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี และ 5) มีการคิดอย่างเป็นระบบ ที่มองเห็นโอกาสและประโยชน์ต่อองค์กร สมาชิกมีความคิดและปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบตลอดเวลา

การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งปัญญาที่ครอบคลุมทั้งการแสวงหาความรู้ การแปลความหมาย ความเข้าใจกับความรู้ นั้น มีความแม่นยำในทฤษฎี และประยุกต์ความรู้ใหม่ ต้องคิดใหม่สร้างนวัตกรรมใหม่ สามารถสร้างวิกฤตเป็นโอกาส สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาคนให้เกิดความรู้ทักษะพัฒนาชีวิต และเมื่อสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แล้วนักเรียนจะมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีทักษะในการพัฒนาตนเอง และสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีความสามารถขยายการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติเป็นการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ (Singhar Kramer, 2556: <<http://...>>)

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นชาติ เป็นรากฐานความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งที่แสดงศักดิ์ศรี เกียรติภูมิ และความภาคภูมิใจ วัฒนธรรมจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบของสถาบัน เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปในสังคมขึ้นอยู่กับ

สังคมนั้น ๆ วัฒนธรรมไม่ใช่เรื่องของการสืบสานขนบธรรมเนียมประเพณีเพียงอย่างเดียว และไม่ใช่ว่าเป็นเรื่องของการจัดงานประเพณีตามเทศกาลเท่านั้น ยังมีสิ่งต่าง ๆ อีกมากมาย อาทิ วัฒนธรรมสารสนเทศ ซึ่งพรณา แสงดี (2552: 33) ได้ให้ความหมายว่า ระบบความคิดและความหมายร่วมกันของสารสนเทศ ซึ่งคนในองค์กรยอมรับให้ความสำคัญตระหนักถึงคุณค่าและการใช้ประโยชน์ของสารสนเทศเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จด้านการจัดการและกลยุทธ์ต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนออกมาในรูปของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสารสนเทศ และการใช้สารสนเทศเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจขององค์กรโดยอาศัยเทคโนโลยีเพื่อให้ระบบสารสนเทศมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง อีกทั้งเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศ วัฒนธรรมจึงต้องมีการประยุกต์ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาวัฒนธรรมเดิมให้มีความเหมาะสม และถ่ายทอด แลกเปลี่ยน ทำให้เกิดวัฒนธรรมใหม่ ๆ ขึ้นในสังคม

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) จนถึงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนได้เพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน โดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืนจนมาถึงปัจจุบัน (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2550: 1-2) และในช่วงปี 2554-2556 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษามีเป้าหมายเชิงพัฒนาสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ กำหนดทิศทางการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารไว้ให้ผู้เรียน ผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และประชาชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพราะสารสนเทศจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ได้โดยการส่งเสริมให้มีการสร้างสรรค์ การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว และการพัฒนาความคิดใหม่ ๆ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครเป็นหน่วยงานตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพปัจจุบันของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนการทำงาน ประหยัดวัสดุและเวลา สามารถอำนวยความสะดวก และเพิ่มช่องทางในการสื่อสารระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่กับสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนสาธารณชน ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556 และได้กำหนดพันธกิจ เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาในทุกระดับให้เกิดการเรียนรู้ครอบคลุมเด็กและเยาวชนในทุกระดับทุกสังกัด พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดการศึกษาโดยอาศัยการคิดอย่างเป็นระบบ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ นำพาทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

จากบทสรุปผู้บริหาร แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556 พบว่า สถานภาพการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน มีการพัฒนาแผนงานและนโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา แต่ยังคงมีช่องว่างระหว่างเขตเมืองและชนบท ทำให้การพัฒนาในบางด้านอยู่ในขั้น หรืออาจจะตกไปอยู่ในขั้นเริ่มต้นเท่านั้นเอง โดยมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินแผนงาน บุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีไม่เพียงพอ อีกทั้งขาดแคลนครูอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ประกอบการเรียนการสอน นอกจากนี้ระบบฐานข้อมูลยังไม่สามารถเชื่อมโยงบูรณาการกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 4-5)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครจึงสนใจที่จะศึกษาวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อนำมาปรับใช้ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและมีการปฏิบัติที่เหมาะสมส่งผลให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไปได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,567 คน จากจำนวน 104 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน 2556)

1.2 ตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในปีการศึกษา 2556 โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) จำนวน 302 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย

1) ด้านการมีส่วนร่วมผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ 2) ด้านความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3) ด้านสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) ด้านการปลูกจิตสำนึก และ 5) ด้านความตระหนัก

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ องค์การแห่งการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) ด้านการเป็นบุคคลที่

รอบรู้ 2) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน 3) ด้านการมีแบบแผนความคิด 4) ด้านการเรียนรู้เป็นทีม และ 5) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำแนกตามตัวแปรประกอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.953

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำแนกตามตัวแปรประกอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.963

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended opinionnaire)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็น ดำเนินการโดยผู้วิจัย นำแบบสอบถามไปส่งและรับกลับจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน ระหว่างวันที่ 4 มิถุนายน 2557 ถึงวันที่ 18 มิถุนายน 2557 และรับได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 94.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. การวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. การวิเคราะห์วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression)
5. การวิเคราะห์คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

(n= 302)

วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์	4.00	0.61	มาก	3
2. ด้านความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.96	0.66	มาก	4
3. ด้านสมรรถนะของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	3.94	0.66	มาก	5
4. ด้านการปลูกจิตสำนึก	4.21	0.57	มาก	2
5. ด้านความตระหนัก	4.28	0.57	มาก	1
รวม	4.05	0.53	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.53) และมีการกระจายตัวน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านความตระหนักมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.57) รองลงมา ด้านการปลูกจิตสำนึก ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.57) ด้านการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.61) ด้านความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.66) และด้านสมรรถนะของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

2. ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

(n= 302)

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้	4.12	0.55	มาก	5
2. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.23	0.53	มาก	3
3. ด้านการมีแบบแผนความคิด	4.27	0.53	มาก	2
4. ด้านการเรียนรู้เป็นทีม	4.28	0.58	มาก	1
5. ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ	4.13	0.55	มาก	4
รวม	4.21	0.48	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีการกระจายตัวน้อย ($\bar{x} = 4.21$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการเรียนรู้เป็นทีมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.58) รองลงมา ด้านการมีแบบแผนความคิด ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.53) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.53) ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.55) และด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

3. วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

(n= 302)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	4	44.327	11.082	129.893*	.000
Residual	297	25.338	0.085		
Total	301	69.665			

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	Beta	SEb	t	Sig.
ค่าคงที่	1.137		0.14	8.113*	.000
การปลูกจิตสำนึก (X_4)	0.217	0.255	0.048	4.490*	.000
การมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ (X_1)	0.183	0.231	0.042	4.365*	.000
ความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_2)	0.167	0.228	0.041	4.060*	.000
ความตระหนัก (X_5)	0.178	0.212	0.044	4.033*	.000

R = .798	R ² = .636	SEE. = .292
----------	-----------------------	-------------

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งได้แก่ การปลูกจิตสำนึก (X_4) การมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ (X_1) ความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_2) และความตระหนัก (X_5) เป็นตัวแปรซึ่งได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ และสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.636 ซึ่งแสดงว่าการปลูกจิตสำนึก การมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ ความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และความตระหนัก ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร้อยละ 63.60 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.137 + 0.217 (X_4) + 0.183 (X_1) + 0.167 (X_2) + 0.178 (X_5)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{\text{tot}} = 0.255 (Z_4) + 0.231 (Z_1) + 0.228 (Z_2) + 0.212 (Z_5)$$

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความตระหนัก ด้านการปลูกจิตสำนึก ด้านการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้านความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านสมรรถนะของบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความตระหนักของวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยการนำอินเทอร์เน็ตมาช่วยในปฏิบัติงานสามารถทำได้หลายอย่าง และทำให้งานเสร็จเร็วขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าปัจจุบันพัฒนาการและการนำอินเทอร์เน็ตมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมนำมาประยุกต์ในหลาย ๆ ด้าน การทำงานมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ อินเทอร์เน็ตจะช่วยเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงคุณภาพของการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับที่คาปุตา (Kaputa, 1994: 1436-A) ได้ทำการศึกษากำหนดไมโครคอมพิวเตอร์มาใช้ เพื่อการบริหารงานในสถาบันการศึกษาขั้นสูง ผลการวิจัยพบว่า วิทยาการคอมพิวเตอร์ช่วยให้การบริหารงานที่เคยถูกปิดกั้น เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานทั้งในสถาบันที่เป็นเครือข่ายสาขาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ช่วยทำให้ทราบข้อมูลทางด้านตัวเลข การเงิน การงบประมาณ ได้อย่างรวดเร็ว ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสุดท้าย คือ สถานศึกษามีแผนงาน โครงการ ที่สนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษา พ.ศ. 2555-2558 ให้มีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดการศึกษาที่ทัดเทียมกับนานาชาติ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นเครื่องมือในการเร่งยกระดับคุณภาพ และการกระจายโอกาสทางการศึกษา จัดให้มีระบบการเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติเพื่อเป็นกลไกในการเปลี่ยนกระบวนทัศน์การเรียนรู้ให้เป็นแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเชื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบ “ไซเบอร์โฮม” ที่สามารถส่งความรู้มายังผู้เรียน

โดยระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ส่งเสริมให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้ใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์พกพา (tablet computer) เพื่อการศึกษา ขยายระบบโทรทัศน์เพื่อการศึกษาให้กว้างขวาง ปรับปรุงห้องเรียนนำร่องให้ได้มาตรฐานห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งเร่งดำเนินการให้ “กองทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา” สามารถดำเนินการตามภารกิจได้

2. ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ด้านการมีแบบแผนความคิด ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ด้านการเป็นบุคคลที่รอบรู้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้เป็นทีมของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูยินดีให้ความร่วมมือที่จะทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จจากการทำงานเป็นทีม โดยมีรากฐานมาจากการแชร์วิสัยทัศน์และความสามารถของบุคคลผ่านกระบวนการพัฒนาทางคิด การสร้างสรรค์ และการประสานร่วมมือทำให้บุคลากรในสถานศึกษาสร้างความรู้ร่วมกัน การเรียนรู้ของทีมนั้นจึงเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ระบุว่าผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์และผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาต้องมีการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ วัดคิน และมาร์ซิก (Watkins and Marsick, 1993 อ้างถึงใน บัทยา จันทิมล, 2544: 16) ได้ให้ความหมายขององค์กรแห่งการเรียนรู้ว่าเป็นองค์กรที่ใช้คนในการสร้างความเป็นเลิศให้แก่องค์กร ขณะเดียวกันก็ใช้องค์กรในการสร้างความเป็นเลิศให้แก่คน โดยใช้การเรียนรู้เป็นกระบวนการเชิงกลยุทธ์ที่มีลักษณะต่อเนื่องและบูรณาการเข้ากับการทำงาน และมีการกระจายอำนาจให้แก่คนในองค์กร เพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม รวมทั้งมีการเชื่อมโยงการพึ่งพา ทั้งในระดับบุคคล องค์กรและชุมชน

3. วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านการปลูกจิตสำนึก ด้านการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้านความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านความตระหนัก ซึ่งเป็นตัวแปรซึ่งได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ และสามารถอธิบายความผันแปรของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถทำนายการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร้อยละ 63.60 ซึ่งหมายความว่า ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการปลูกจิตสำนึก ด้านการมีส่วนร่วม

ทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้านความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านความตระหนัก จะส่งผลให้การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีการพัฒนาและอยู่ในระดับสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 63.60 ดังนั้น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จึงควรให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูตระหนัก มีจิตสำนึก มีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ และพร้อมใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารสถานศึกษา และครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ การเรียนการสอนให้เด็กนักเรียนอย่างมีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลก็จะส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556 โดยมีวิสัยทัศน์ให้ประเทศไทยเป็นสังคมอุดมปัญญา (Smart Thailand) ด้วย ICT “สังคมอุดมปัญญา” ในที่นี้หมายถึงสังคมที่มีการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างชาญฉลาด โดยใช้แนวปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประชาชนทุกระดับมีความเฉลียวฉลาด (smart) และรอบรู้สารสนเทศ (information literacy) สามารถเข้าถึงและใช้สารสนเทศอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม มีวิจารณญาณและรู้เท่าทัน ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนและสังคม มีการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีธรรมาภิบาล (smart governance) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสู่เศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้และนวัตกรรมอย่างยั่งยืนและมั่นคง และวิโจเวน (Wijnhoven, 1996 อ้างถึงใน ธันวา อ่วมมณี, 2548: 47) ได้ศึกษาผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศและควบคุมระบบอิเล็กทรอนิกส์ในหน่วยงานของทางราชการ ผลการวิจัยพบว่า ภารกิจในปัจจุบันมีความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จในการทำงานส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญ โดยมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาช่วยในการดำเนินงาน ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนี้ จำเป็นต้องได้รับการฝึกการจัดการระบบและการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มาเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ ข้อค้นพบที่ได้จากวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ดังนี้

1.1 การนำวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการปลูกจิตสำนึกด้านการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้านความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านความตระหนัก ไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารและครูควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการให้และรับบริการข้อมูลที่เป็นประโยชน์ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ด้วยระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ รวมทั้งการวางแผน การทำโครงการ ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานและการตัดสินใจร่วมกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การสร้างความพร้อมด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีการสื่อสารคมนาคม และเทคโนโลยีระบบฐานข้อมูล สร้างความรู้สึก ทศนคติที่ดีในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีวิจรรย์ญาณ มีคุณธรรม มีจริยธรรม และมีจิตสำนึกให้เกิดการยอมรับและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อันจะส่งผลทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารสถานศึกษา และครูสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ การเรียนการสอนให้เด็กนักเรียนอย่างมีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสูง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ควรมีนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการเป็นบุคคลที่รอบรู้ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีแบบแผนความคิด การเรียนรู้เป็นทีม และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตอบสนองนโยบายของกระทรวง รัฐบาล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษามีปัจจัยอื่นด้านวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอีกหรือไม่

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.3 ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารและบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

สรุป

วัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการปลูกจิตสำนึก ด้านการมีส่วนร่วมทางอิเล็กทรอนิกส์ ด้านความพร้อมใช้งานของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านความตระหนัก ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2550). **สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจการมีกาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พ.ศ. 2550**. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- ธัญญา อ่วมมณี. (2548). **การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ปัทมา จันทวิมล. (2544). **ตัวแปรคัดสรรที่ส่งผลต่อลักษณะการเป็นองค์กรเอื้อการเรียนรู้ของหน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชนในกรุงเทพฯ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรนภา แสงดี. (2553, มกราคม-เมษายน). **วัฒนธรรมสารสนเทศของสถาบันอุดมศึกษาไทย. วารสารสารสนเทศศาสตร์, 28 (1), 33-49.**
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- Senge, P. M. (2000). *A fifth discipline resource: School that learn*. New York: Doubleoday Dell Publishing Group.
- Singhar Kramer. (2013). **การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งปัญญา**. <<http://www.slideshare.net/singharkramer/ss-27051621>> (13 สิงหาคม 2557).